

התגובה הישראלית צריכה להתמקד בגרעין האיראני

written by מאיר בן שבת | 15.04.2024

איראן מסכמת את הפרק הזה של ההתגוששות עם ישראל כשמאזן הרווח וההפסד שלה מעורב: מצד אחד, היא חצתה את הרוביקון, התעלמה מאזהרתו המפורשת של הנשיא ביידן וביצעה נגד ישראל, ישירות משטחה, את מתקפת הטילים והכטב"מים הגדולה ביותר שמדינה כלשהי ביצעה נגד מדינה אחרת. בכך, לשיטתה, היא תגרום למקבלי ההחלטות בישראל לחשוב פעם נוספת כשישקלו לאשר תקיפה של גורמים איראניים.

מהצד השני, היא חשפה את עצמה לתגובה ישירה כלפיה, הביאה לגיבושה של קואליציית מדינות נגדה, סיפקה הזדמנות להצגת תכלית מרשימה של יכולות ההגנה האווירית מולה, פתחה פתח להיחלצותה של ישראל מהמצוקה המדינית שאליה נקלעה בגלל המצב בעזה, הובילה את ארה"ב להחמיר את הצעדים נגדה, וגרמה למתיחות ולהחמרה במצבה הפנימי.

נוסף על שימור ההרתעה, יעדיה העיקריים של ישראל מול איראן הם פירוק יכולותיה הגרעיניות ונטרול האיום הנשקף מכוחות הפרוקסי של המשטר האיראני, ובראשם חיזבאללה. במענה ללחץ שווינגטון מפעילה על ישראל להימנע מתגובה, יש לבחון את נכונותה, בתמורה לכך, להשתלב בתוכנית מעשית עם לוח זמנים מחייב לשם השגתם.

כך או אחרת, ישראל לא צריכה להיחפז בתגובתה. נכון למוט את עצבי האיראנים בהמתנה דרוכה, לתת לריאל האיראני להמשיך להתרסק ולאפשר את התגברות הביקורת הפנימית על המשטר.

איראן סיימה את הפרק הזה בהתגוששות עם ישראל כשמצבה הגיאופוליטי פחות טוב משהיה: היא השקיעה בבנייתם של כוחות פרוקסי, כדי לא להתעמת ישירות עם אויביה, ולבסוף נגררה לעימות ישיר עם ישראל. ההתקפה שביצעה נגד ישראל היתה מרשימה בממדיה, אך נתקלה במערך ההגנה האווירית היעיל שעמד נגדה ולא גרמה נזק של ממש. היא גרמה להתלכדות מדינות האזור וסיפקה להן חוויית הצלחה באשר לשיתוף הפעולה האזורי נגדה [1] מה שיכול לעודד מגמה כזו, בניגוד לרצונה.

היא סיפקה לגיטימציה לתקוף אותה ישירות, ובניגוד לישראל, היא פחות מוגנת. היא נתנה לישראל מנוף לחץ מול ארה"ב, כך שגם אם לא תתקוף [2] היא תוכל לחלץ עבור זאת תמורות שיקשו על איראן. רוסיה וסין, בעלות הברית שלה, עמדו מנגד. היא החמירה את המצב הפנימי באיראן, יצרה תחושת מתח וחרדה והשפיעה על ערך הריאל.

מה יש באמתחתה של איראן, שטרם הפעילה מול ישראל? בגדול [3] חיזבאללה. מכלול שיקוליו

של הארגון הוא רחב יותר, ולא כולל רק את האינטרסים האיראניים.

ממשל ביידן, שגם הפעם התייצב באופן מרשים לצידה של ישראל וסייע בגיבושה של קואליציית מדינות שהשתתפו בסיכול ההתקפה האיראנית, חושש מפני התרחבות המלחמה האזורית לנוכח ההשלכות הגיאואסטרטגית והכלכלית והאפשרות שתגרור את ארה"ב להתערב, במיוחד בשנת בחירות.

לכן הוא מנסה להעצים את ההישג מול איראן, ולהסתפק בכך ובכמה צעדים מדיניים, שמשמעותם בקשר לנטרול יכולותיה של איראן לא ברורה. מבחינת וושינגטון, ההתפתחויות מחזקות את גישתה למהר לכונן ברית אזורית אסטרטגית, והיא תנסה לדחוף לכך שזה יקרה.

ישראל, מצידה, אף שלא ברורים הסיכויים לכך, חייבת לבחון את האפשרות לנצל את ההזדמנות שנוצרה כדי להתקדם במאמץ העיקרי שלה: סיכול יכולות הגרעין של איראן. אם זו תמורה שניתן להשיגה בעת הזו ² האיפוק בשבילה יהיה מוצדק.

פורסם בישראל היום, בתאריך 15.4.2024.